

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 46/2022)

София, 16 ноември 2022 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 10.11.2022 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания.....	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Плодове и зеленчуци	7
4.	Цени	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури	7
4.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 10.11.2022 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

По оперативни данни, към 10.11.2022 г. са ожънати 99,9% от площите с маслодаен слънчоглед и 98,9% от тези с царевица за зърно. Прибраното количество маслодаен слънчоглед надхвърля с 3,3% отчетеното по същото време на 2021 г., в резултат на увеличение на реколтираните площи. От друга страна, продукцията от царевица за зърно е с 21,4% под миналогодишната, основно поради по-ниския среден добив от декар.

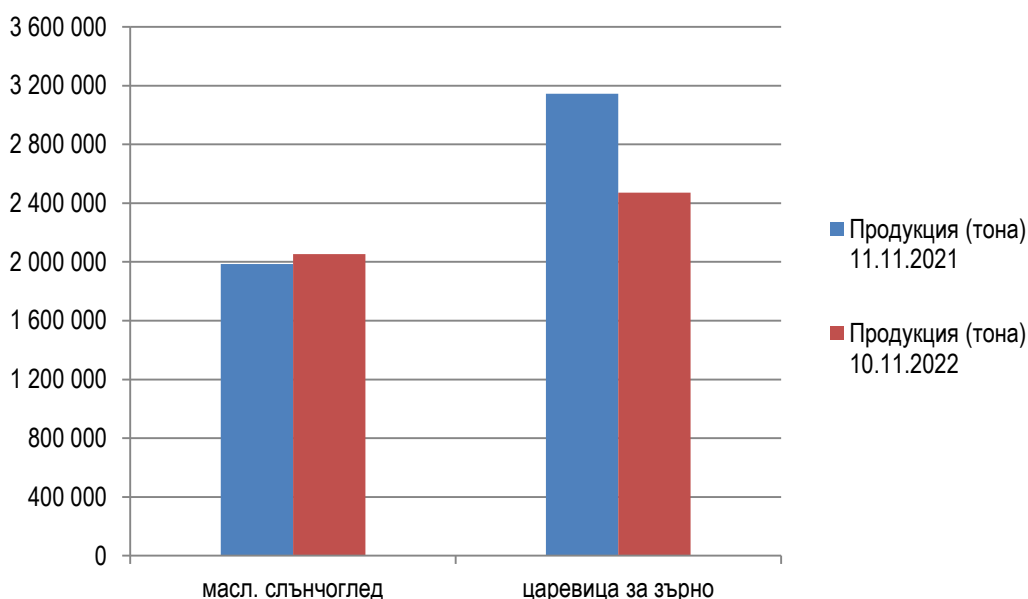
Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 10.11.2022 г.

	10.11.2022					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	913 618	913 054	99,9%	2 052 796	225	9,0%	9,3%	3,3%	-5,5%
царевица за зърно	524 590	519 059	98,9%	2 471 863	476	-8,5%	-4,2%	-21,4%	-18,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж.

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 10.11.2022 г., сравнено със същия период на 2021 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Продължава отчитането на последните количества тютюн от типа „Вирджиния“. Съчетанието от намаление както на реколтираните площи, така и на средния добив, води до свиване на производството с 60,1% на годишна база.

Площи и производство на тютюн към 10.11.2022 г.

	10.11.2022				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране	Реколтирани площи	Продукция	Среден добив
Тютюн-Ориенталски	1 861	1 861	2 847	153	-20,6%	-20,6%	-22,0%	-1,9%
Тютюн-Вирджиния	588	588	761	129	-38,5%	-38,5%	-60,1%	-35,5%
Тютюн-Бърлей	177	177	352	199	-7,3%	-7,3%	-30,7%	-25,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Към 10 ноември 2022 г. продукцията от полски домати и зеле е респективно с 20,6% и 17,1% повече на годишна база. При зелето това е свързано с по-големия размер реколтирани площи, а при доматиите – основно с повишената продуктивност от единица площ. Засега от открити площи са добити с между 5,3% и 13,2% по-малко пипер, картофи и краставици в сравнение с година по-рано.

Общото производство на оранжерийни домати и краставици от началото на 2022 г. досега бележи ръст от съответно 19,2% и 6,6% на годишна база.

Площи и производство от зеленчуци, дини и пъпеши към 10.11.2022 г.

	10.11.2022				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи	Реколтирани площи	Производство	Среден добив
картофи	9 082	8 738	157 050	1 797	-14,4%	-12,9%	-13,0%	-0,1%
зеле	1 506	1 220	23 990	1 966	21,8%	23,7%	17,1%	-5,4%
пипер на открито	2 296	2 267	40 682	1 795	-14,8%	-10,3%	-5,3%	5,6%
домати на открито	2 251	2 229	44 488	1 996	0,1%	3,4%	20,6%	16,6%
краставици на открито*	497	497	6 904	1 389	-2,7%	-2,0%	-13,2%	-11,5%
домати в оранжерии	478**	474**	48 128	10 154	2,4%	2,2%	19,2%	16,7%
краставици в оранжерии	462**	461**	50 783	11 016	1,8%	3,4%	6,6%	3,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

* вкл. корнишони

** данните са за разгънати площи

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Благодарение на повишените средни добиви от декар, на този етап прибраните количества десертно грозде и круши са съответно с 3% и 11,5% над миналогодишните. Леко намаление на годишна база се отчита при производството на ябълки (с 5,5%), а почувствително – при това на винено грозде (с 15,5%) и орехи (с 21%).

Площи и производство от трайни насаждения към 10.11.2022 г.

	10.11.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 363	4 192	45 428	1 084	-0,4%	-5,5%	-5,2%
круши	622	618	3 624	586	-0,5%	11,5%	12,0%
орехи	8 564	8 215	8 154	99	-4,0%	-21,0%	-18,2%
лозя винени	31 403	31 373	171 341	546	-4,6%	-15,5%	-11,5%
лозя десертни	2 688	2 688	16 294	606	-2,7%	3,0%	5,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране се изчисляват като от плододаващите площи се извадят площите, нереколтирани поради климатични и други причини.

2. Есенна кампания

Сеитбата на есенните зърнени култури за реколта `2023 продължава да се движи с по-бързи темпове спрямо миналата година. Към 10.11.2022 г. засетите площи с пшеница, ечемик, ръж и тритикале са в границите от 22,2% до 71,6% повече на годишна база. От друга страна, при маслодайната рапица се наблюдава известно изоставане на сеитбената кампания.

Засети площи с есенници към 10.11.2022 г. (ха)

Култура	11.11.2021	10.11.2022	Изменение на годишна база
пшеница	658 376	1 035 552	57,3%
ечемик	65 124	100 448	54,2%
маслодайна рапица	119 912	110 606	-7,8%
ръж	3 220	5 524	71,6%
тритикале	7 193	8 792	22,2%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗМ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода 7 – 13 ноември 2022 г. през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ не са преминавали товари с пшеница, ечемик и рапица за експорт. Общо изнесените количества пшеница и ечемик през порта от началото на настоящата пазарна година до момента са съответно с 69,2% и 91,4% под отчетените година по-рано.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.07.2021 – 13.11.2021	04.07.2022 – 13.11.2022	Изменение на годишна база
пшеница	851 730	262 669	-69,2%
ечемик	78 332	6 706	-91,4%
рапица	0	10 174	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2022 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

От началото на пазарната 2022/23 година до 13.11.2022 г. през „Пристанище Варна“ ЕАД не е осъществен износ на царевица, а преминалото количество слънчоглед е минимално – 2,2 хил. тона. За сравнение, по същото време на миналия сезон през порта е бил реализиран експорт на 331,2 хил. тона царевица.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.09.2021 – 13.11.2021	05.09.2022 – 13.11.2022	Изменение на годишна база
царевица	331 221	0	-
слънчоглед	0	2 227	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2022 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

¹ През последните няколко години „Пристанище Варна“ ЕАД формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевица и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

Внос

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2022 г. за есенните и м. септември 2022 г. за пролетните култури) до 13 ноември 2022 г. не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през двете наблюдавани пристанища във Варна и Бургас

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 42/2022, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за август 2022 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 42/2022, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 9 ноември 2022 г. маслодайният слънчоглед се търгува с 3,6% по-скъпо на седмична база. Изкупните цени на пшеницата (хлебна и фуражна) също се повишават спрямо предходната седмица, но незначително - с по 0,3%, докато тези на царевицата и ечемика остават без промяна.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 09.10.2022 г., лв./тон без ДДС

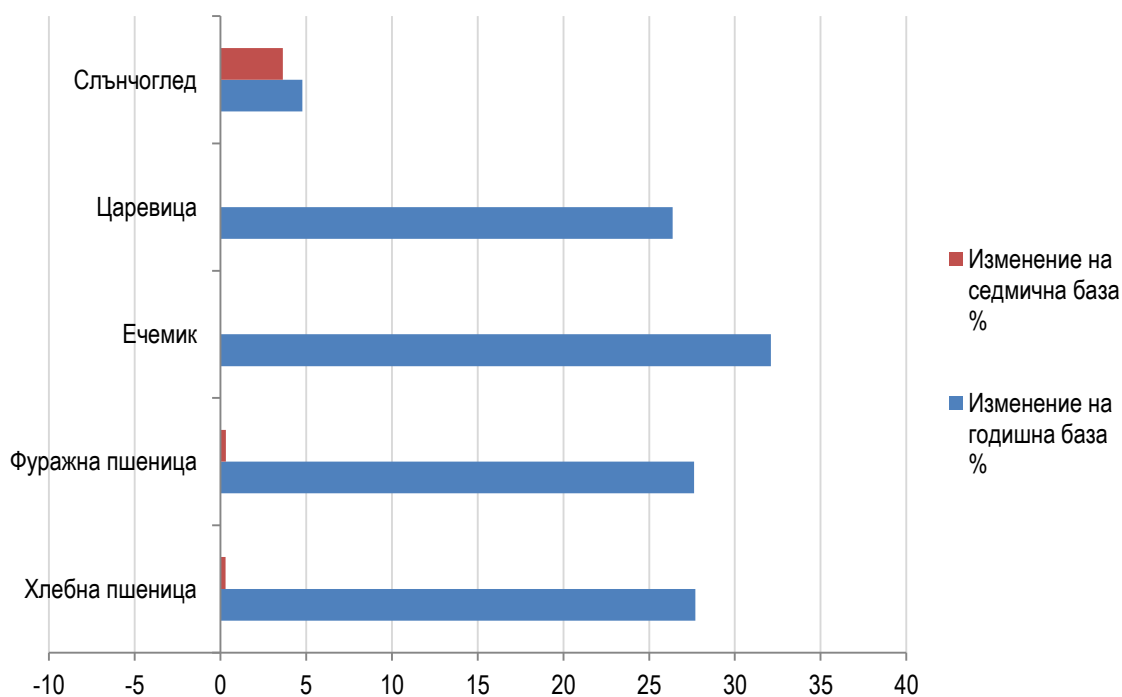
	10.11.2021	02.11.2022	09.11.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	509	648	650	27,7	0,3
Фуражна пшеница	496	631	633	27,6	0,3
Ечемик	433	572	572	32,1	0,0
Царевица	474	599	599	26,4	0,0
Слънчоглед	1 087	1 099	1 139	4,8	3,6
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Цените на основните зърнени култури се движат в границите от 26,4% (царевица) до 32,1% (ечемик) над нивата отпреди една година. Годишното поскъпване на слънчогледа е по-слабо – с 4,8%.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
09.11.2022 г.**

4.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните ценови изменения при търговията на едро с плодове и зеленчуци са преобладаващо в посока нагоре. Средните цени на едро на оранжерийни краставици и домати, вносни домати, картофи, червен пипер, зелен пипер и ябълки нарастват с между 2,4% (оранжерийни краставици) и 14% (оранжерийни домати) спрямо предходната седмица. Същевременно, зелето и десертното грозде поевтиняват съответно с 2,1% и 5,7%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 11.11.2022 г., лв./кг

	12.11.2021	04.11.2022	11.11.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,84	1,12	1,16	38,1	3,6
домати (оранжерийни)	2,16	2,85	3,25	50,5	14,0
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	2,06	2,87	3,04	47,6	5,9
краставици (оранжерийни)	2,25	2,54	2,60	15,6	2,4
краставици (открити площи)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,59	1,65	1,85	16,4	12,1
пипер (червен)	1,73	2,27	2,38	37,6	4,8
зеле	0,96	0,95	0,93	-3,1	-2,1
дини	*	*	*	-	-

	12.11.2021	04.11.2022	11.11.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,18	1,28	1,32	11,9	3,1
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,72	2,09	1,97	14,5	-5,7

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Към 11 ноември 2022 г. повечето от основните плодове и зеленчуци, налични на тържищата по това време на годината, се предлагат на по-високи цени, отколкото по същото време на миналата година. Значително поскъпване на годишна база е налице при оранжерийните домати, вносните домати, картофите и червения пипер – с между 37,6% и 50,5%, а по-умерено – при ябълките, десертното грозде, оранжерийните краставици и зеления пипер – в рамките на 11,9% - 16,4%. Изключение прави зелето, чиято цена е с 3,1% под миналогодишната.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 11.11.2022 г.

